

РЕШЕНИЕ

№ 678

гр. Перник, 19.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на осемнадесети май през две хиляди двадесет и втора
година в следния състав:

Председател: Борислава П. Борисова-Здравкова

при участието на секретаря Цветелина Ч. Малинова
като разгледа докладваното от Борислава П. Борисова-Здравкова Гражданско
дело № 20211720102318 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по предявен от АС. КР. Р., ЕГН *****, с
адрес: *****, чрез адв. В.Н., срещу „Кредит Тайм“ ЕООД, ЕИК 203615520, със седалище и
адрес на управление: гр. София, жк. „Младост-1А“, ул. „Анна Ахматова“ 9, иск с правно
основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД да бъде осъден ответникът да заплати на ищеца сумата
284,00 лв. /двеста осемдесет и четири лева/, частичен иск от вземане в общ размер 448,00
лв., представляваща получена без основание сума по Договор за кредит № 76308/13.10.2020
г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 18.05.2021 г., до
окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба се излага, че на 13.10.2020 г. страните сключили договор за
потребителски кредит № 76308, по силата на който ответникът предоставил на ищеца
сумата 400,00 лв. със задължение за връщането ѝ в срок от 6 месеца на 6 погасителни вноски
при фиксиран лихвен процент 38,75 % и ГПР 45,54 % като общата сума, подлежаща на
връщане е 756,00 лв. Твърди, че договорът за потребителски кредит е нищожен, на
основание чл. 11, ал. 1, т. 7, вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от
неговото съдържание, а именно общият размер на кредита. Счита, че договорът е нищожен
на основание чл. 11, ал. 1, т. 10, вр. чл. 22 ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от
неговото съдържание, а именно ГПР по кредита, както и общата сума, дължима от
потребителя при посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на
ГПР, по определения в Приложение № 1 от ЗПК начин. Сочи, че ГПР в договора е грешно

посочен като правилният е в размер 224%, който противоречи на разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Твърди, че клаузата за заплащане на еднократна такса за експресно разглеждане на заявка и изготвяне на индивидуално предложение са нищожни на основание чл. 10а, ал. 2 ЗПК. Навежда доводи, че договорът е нищожен, тъй като клаузата за възнаградителна лихва е нищожна поради противоречие с добрите нрави, както и поради липсата на погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, съобразно изискването на чл. 11, ал. 1, т. 11, вр. чл. 22 от ЗПК, както и поради непосочване на информация относно правото на отказ на потребителя от договора съгласно чл. 29, ал. 4 и ал. 6 от ЗПК. В случай, че договорът бъде приет за валиден, сочи, че същият е унищожаем на основание чл. 33, ал. 1 ЗЗД поради сключването му при крайна нужда и явно неизгодни условия. Твърди, че е превела на ответното дружество сума в общ размер 848,00 лв., поради което същото е получило без основание разликата между платеното – 848,00 лв., и предоставената главница по договора - 400,00 лв. По изложените съображения, моли за уважаване на предявения иск, ведно със законната лихва за забава от датата на подаване на исковата молба в съда и за присъждане на разноските за производството.

В срока за отговор ответникът е оспорил иска като нередовен и неоснователен. Признава, че между страните е сключен договор за заем № 76308/13.10.2020 г., съгласно който ответното дружество е предоставило на ищеца сумата 400,00 лв. Оспорва ищецът да е заплатил сума в общ размер 848,00 лв. по процесния договор за кредит. Излага съображения, че сключеният между страните договор за паричен заем не противоречи на императивните разпоредби на закона. Моли за отхвърляне на иска и присъждане на сторените разноски. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищцовата страна, в случай, че надхвърля предвидения в Наредба № 1/09.07.2004 г. минимум.

Съдът, след като прецени доводите и възраженията на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното:

Безспорно е, което е обявено и с доклада по делото, че страните са сключили договор за потребителски кредит, по силата на който ищецът е получил главница в размер на 400,00 лв.,

От приложения по делото договор за паричен заем № 76308/13.10.2020 г. се установява, че съгласно постигнатите между страните уговорки в договора, ответникът е предоставил на ищеца сумата в размер на 400,00 лева, за срок от 6 месеца, при 6 погасителни вноски, с общ размер на всички плащания от 756,00 лева, с фиксиран лихвен процент по заема от 38,75 %, и ГПР от 45,54 %.

Съгласно договора заемополучателят дължи еднократна такса за експресно разглеждане на заявка за одобрение на паричен заем в размер на 154,80 лв. и изготвяне на индивидуално кредитно предложение в размер на 154,80 лв.

От приложения погасителен план се установява, че съгласно постигнатото съгласие кредитът е следвало да бъде погасен на 6 месечни вноски с размер на всяка една от тях от

74,40 лева, като първата погасителна вноса е на 14.11.2020 г., а последната на 14.04.2021 г.

От приходен касов ордер № 178115 и № 200317, издадени от „Кредит тайм“ ООД, се установява, че ищецът е заплатил по кредит № 76308, както следва: на 14.11.2020 г. - 114,00 лв., и на 16.02.2021 г. - 354,00 лв.

От представените по делото разписки се установява, че ищецът е заплатил в полза на ответника, както следва: на 22.12.2020 г. - сумата 126,00 лв. /с основание „вноска“, на 09.02.2021 г. – 126,00 лв. /с основание „ЕГН *****, АС. КР. Р./, на 19.03.2021 г. – 128,00 лв. /с основание „вноска по кредит ЕГН *****, АС. КР. Р./“.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, настоящият съдебен състав прави следните правни изводи:

Предявеният иск е с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД.

Съгласно чл. 9, ал. 1 ЗПК договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне.

Предвид правата и задълженията на страните по сключения договор, следва, че вземанията произтичат от договор за потребителски кредит, поради което съдът е длъжен служебно да извърши проверка за съответствие на неговите клаузи с императивните разпоредби на Закона за потребителския кредит и Закона за защита на потребителите.

От съдържанието на сключения договор съдът прави извод, че отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9 от ЗПК, поради което приема, че между страните е възникнало валидно облигационно правоотношение по договор за потребителски кредит, по силата на който ответникът се е задължил в качеството на заемодател да предостави на ищеца в качеството на заемополучател сумата 400,00 лв. със задължение за връщането ѝ на 6 месечни вноски заедно с възнаграждение в размер 38,78 % годишен лихвен процент, при годишен процент на разходите 45,54 %.

Безспорно е, че ответникът е изпълнил задължението си за предоставяне на заетата сума на ищеца, което се потвърждава и от положения подпис върху договора, с който заемателят е удостоверил, че е получил изцяло в брой заетата сума.

Съдът намира за неоснователни доводите на ищцата, че процесният договор за кредит не отговаря на изискванията на ЗПК за действителност, съобразно чл. 22 от ЗПК, тъй като е сключен в писмена форма, при спазване на чл. 11, ал. 1, т. 7, т. 9, т. 11 от ЗПК. В него са посочени индивидуализиращите данни за страните, размера на получената сума, общият размер, който потребителят следва да върне, лихвения процент, размерът, броят, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски.

Спазено е изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК за посочване в договора на годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Съобразно разпоредите на ЗПК, годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Годишният процент на разходите по кредита се изчислява по формула съгласно приложение № 1 към ЗПК, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания. Няма нарушение на императивната норма на закона, тъй като същата не изисква в договора да бъде посочен математическият алгоритъм, по който се изчислява ГПР. Това е така, защото в рамките на Европейския съюз, в това число и в България има нормативно предвидени две математически формули за изчислението на ГПР (т.1 и т.2 от Приложение № 1 към ЗПК), които единствено могат да се прилагат за изчислението на ГПР. Страните нито могат да прилагат друга математическа формула за изчислението на ГПР, нито са длъжни да възпроизвеждат в договорите си горните две формули. От друга страна чл.11, ал. 1, т.10 от ЗПК не предвижда в договора за потребителски кредит изрично и изчерпателно да бъдат изброени всички разходи, включвани в ГПР, а единствено да се посочат допусканията, използвани при изчисляване на ГПР.

Терминът „допускания“ се използва в смисъл на предвиждания за бъдещето, а не в смисъл на разходи, част от ГПР. Тези допускания или предвиждания са изчерпателно изброени както в чл. 19 от Директива 2008/48 на Европейския Парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити, така и в издадения в нейно изпълнение ЗПК и по-точно в точка 3 от Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК.

Допусканията се делят на две групи: първата група са базови допускания (чл. 19, т. 3 и т. 4 от Директива 2008/48 и т. 3 букви "а" и "б" Приложение № 1 към ЗПК) и допълнителни допускания (чл. 19, т. 5 от Директива 2008/48 и т. 3 букви - в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м към ЗПК).

Първата група допускания биха имали значение за всеки вид потребителски кредит, докато допълнителните допускания касаят определени видове кредити, като револвиращ кредит, овърдрафт или договор за кредит с неопределен срок, чиято легална дефиниция е дадена в буква "ж" на приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 ЗПК. При посочените в тази разпоредба кредити, за да може да се изчисли и посочи един точен процент на ГПР при сключване на договора, се налага да се правят допускания за бъдещето, за да се изчисли ГПР като една - единствена ставка с точност поне един знак след десетичната запетая (т.2, б. "г" от Приложение № 1 към ЗПК), което е детайлно разяснено в решение на СЕС C-290/19 г.

В настоящия случай е приложимо единствено първото базово допускане по т. 3, буква "а" на приложение № 1, а именно да се допусне, че договорът ще е валиден за срока, за който е бил сключен, и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в

съответствие с условията и сроковете по договора. Второто базово допускане касае уговорени променливи лихвени проценти, а в процесния договор лихвеният процент е фиксиран и подобни допускания са неприложими. Допълнителните допускания също не са приложими, защото касаят хипотези на горепосочените видове потребителски кредити, какъвто настоящият не е.

В горния смисъл, и доколкото в случая приложимо е единствено първото базово допускане по т. 3, буква "а" на приложение № 1 към ЗПК, което е императивно посочено в закона и се прилага за всеки един договор за потребителски кредит, неговото непосочване само по себе си не е от естество да обоснове недействителност на клаузата, уреждаща ГПР.

Смисълът на закона е кредитополучателят да се запознае предварително с размера на сумата, която ще върне под формата на ГПР, което изискване в случая е изпълнено. С оглед на това съдът намира, че не е налице твърдяната недействителност на договора на основание чл. 11, ал. 1, т. 10 и т. 11 от ЗПК.

Предвид размера на уговорената лихва - 35,00 %, неоснователен е и доводът на ищеца, че клаузата за възнаградителна лихва противоречи на добрите нрави и има за последица нищожност на сключения договор.

Видно от съдържанието на договора, че е уредено правото на заемателя да се откаже от договора в 14-дневен срок от сключването му без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина, чрез уведомление до заемотателя, направено на хартиен или друг траен носител. С оглед изложеното, съдът намира, че не е налице нарушение на императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 20 от ЗПП, а направеното в тази връзка възражение е неоснователно.

Относно твърдението, че договорът за потребителски кредит е унищожаем като сключен при крайна нужда и явно неизгодни условия, съдът намира следното: Правото да се иска унищожаване на договора се упражнява с конститутивен иск, а като възражение може да бъде заявено само от ответника, когато насрещната страна търси по съдебен ред реализация на субективното си право, произтичащо от нея. В случая ищецът, не е предявил иск за унищожаване на договора, поради което е недопустимо разглеждане на сочените пороци, заявени под формата на възражение.

По изложените по-горе съображения съдът намира, че договорът за заем е валиден и ищецът дължи връщане на заетата сума от 400,00 лв. заедно с възнаградителната лихва.

Уговорените такси за услугата „експресно разглеждане” и „изготвяне на индивидуално предложение“ влизат в колизия с повелителната разпоредба на чл. 10а, ал. 2 ЗПК. Това следва от съществената характеристика на тези услуги – изготвяне на предложение и разглеждане на искането, които съставляват действия по усвояване на кредита. Затова начисляване на възнаграждение за извършване на такива действия под каквато и да било форма или наименование (такса или комисионна), противоречи на закона и уговорките за тяхното заплащане от потребителя са нищожни. Недължимостта на двете такси от потребителя не може да се обоснове и с довода, че услугите са доставени, защото това би

означавало доставянето им да се признае за правно основание, въпреки изричната забрана на закона за възмездяване на действията, свързани с усвояване и управление на кредита (чл. 10а, ал. 2 ЗПК).

От приходен касов ордер № 178115 се установява, че на 14.11.2020 г. ищецът е заплатил на ответника по договора сумата 114,00 лв., с която е погасил първата вноски и 39,60 лв. от вноската с падеж 14.12.2020 г., след което непогасеният остатък от тази вноски е в размер на 34,80 лв. От разписка № 0300012185053875 се установява, че на 22.12.2020 г. ищецът е заплатил в полза на ответника сумата 126,00 лв. Ответникът не е доказал, че плащането е извършено на друго правно основание между страните, поради което съдът приема, че с тази сума е погасена законната лихва върху остатъка от 34,80 лв. по вноската с падеж 14.12.2020 г. за периода от 15.12.2020 г. до 22.12.2020 г. в размер на 0,08 лв., вноската с падеж 14.01.2021 г., както и 16,72 лв. от вноската с падеж 14.02.2021 г. От разписка № 0300012477346987 се установява, че на 09.02.2021 г. ищецът е заплатил в полза на ответника сумата 126,00 лв., с която, предвид липсата на доказателства, че е платена на друго основание, съдът приема, че е заплатен остатъкът от 57,68 лв. от вноската с падеж 14.02.2021 г. и 68,32 лв. от вноската с падеж 14.03.2021 г. С плащането, извършено на 16.02.2021 г. в размер на 354,00 лв., е заплатен остатъкът от вноската с падеж 14.03.2021 г. в размер на 6,08 лв., предсрочно е погасена главницата до края на срока на договора в размер на 72,08 лв. /поради което възнаградителната лихва по последната погасителна вноски е недължима/, и е надплатена сумата 275,84 лв. От разписка № 0300012733801643 се установява, че на 19.03.2021 г. ищецът е заплатил в полза на ответника сумата 128,00 лв., за която последният също не е установил наличието на правно основание за получаването. Следователно сумата 403,84 лв., представляваща разлика между платените общо 848,00 лв. и дължимата от ищеца сума по договора в общ размер 444,16 лв. /формирана от главница в размер на 400,00 лв., възнаградителна лихва за периода 14.11.2020 г. – 14.02.2021 г. в размер на 44,08 лв. и законна лихва за периода 15.12.2020 г. до 22.12.2020 г. в размер на 0,08 лв./, е получена без основание от ответника.

По изложените съображения, съдът прави извод, че предявеният иск е основателен и с оглед диспозитивното начало следва да бъде уважен в предявения размер.

Като законна последица от уважаването на иска, основателно е и искането за присъждане на законна лихва върху вземането, считано от датата на исковата молба - 18.05.2021 г., до изплащане на вземането.

По разноските:

Предвид изхода на спора на основание чл. 78, ал. 1 ГПК право на разноски се поражда за ищеца.

В исковата молба е отправено искане от ищеца за присъждане на сторените разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение. От представения договор за правна защита и съдействие се установява, че адвокатската защита е осъществена безплатно, поради което на

ищеца следва да бъде присъдена сумата 50,00 лв. – разноски за платена държавна такса за производството по делото.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Кредит Тайм“ ЕООД, ЕИК 203615520, със седалище и адрес на управление: гр. София, жк. „Младост-1А“, ул. „Анна Ахматова“ № 9, **ДА ЗАПЛАТИ** на АС. КР. Р., с ЕГН *****, с адрес: *****, **сумата 284,00 лв. /двеста осемдесет и четири лева/** - частично от вземане в общ размер 448,00 лв., представляваща получена без основание сума по Договор за кредит № 76308/13.10.2020 г., **ведно със законната лихва** от датата на подаване на исковата молба – 18.05.2021 г., до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА „Кредит Тайм“ ЕООД, ЕИК 203615520, със седалище и адрес на управление: гр. София, жк. „Младост-1А“, ул. „Анна Ахматова“ 9, **ДА ЗАПЛАТИ** на АС. КР. Р., с ЕГН *****, и адрес:*****, **сумата 50,00 лв. /петдесет лева/** - разноски по делото, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд – Перник в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Перник: _____